

Asia: VN/25987/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tartuntatautilain uudistuksen tavoite on selkeyttää hyvinvointialueiden, valtion viranomaisten sekä kuntien ympäristöterveydenhuollon tehtävän

jakoa ja parantaa eri viranomaisten välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa.

Ympäristöterveydenhuollon ja tartuntataudeista vastaavan lääkärin väliselle yhteistyölle on olemassa rakenteet elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmässä (VNa1365/2011).

On tärkeää, että tartuntatautilaissa varmistetaan viranomaisten oikeus saada tiedot ja siirtää tietoa tartunnan jäljittämiseksi salassapitoksäädösten estämättä.

Tartuntatautilaissa on täsmennetty tilanteita, joissa voidaan määrätä esim. tilojen käyttöä koskevia kieltoja ja rajoituksia. Kiellot ja rajoitukset määrättäisiin hyvinvointialueelta tai lupa- ja valvontavirastosta.

Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen ovat kieltoja valvovia viranomaisia kunnissa. Valvovilla viranomaisilla on mahdollisuus antaa määräyksiä kieltojen rikkomisesta sekä tehostaa antamiaan määräyksiä uhkasakolla. Uhkasakon käyttäminen on varsin kankea menettely ja kunnallisten viranomaisten kohdalla edellyttää aina käsittelyä tomielimestä. Käytännössä näissä tilanteissa voi olla kuitenkin tarve toimia kiireellisesti, joten tässä olisi syytä pohtia mahdollisuutta käyttää esim. elintarvikelaissa säädettyä seuraamusmaksua, joka on delegoitavissa viranhaltijalle. Terveydensuojelulakiin ollaan suunnittelemassa samantyyppistä maksua.

Nykyisen tartuntatautilain 56 §:n edellyttämä terveydentilan selvitys salmonellatartunnasta työtehtävää varten on jätetty pois esityksestä. Perusteluissa se mainitaan sivun 9 viimeisessä kappaleessa, mutta ei löydy varsinaisesta lakitekstistä vastaavaa kohtaa. Tästä asiasta on syytä säätää selvästi, koska tulkinta ja valvonta on ollut haastavaa. Juuri tullut Ruokaviraston ohje asiasta on jopa lisännyt työtehtäviä, joissa tätä selvitystä edellytetään. Ruokavirasto menee usein

lainsäädäntöä pidemmälle vaatimuksissaan ja ohjeissaan kuntien valvontaviranomaisille, vaikka ohjeissa todentaankiin että ohjeet eivät ole oikeudellisesti sitovia, kunnan valvontaviranomaisen toimintaa arvioitaessa katsotaan kuitenkin Ruokaviraston ohjeiden noudattamista. Lainsäädäntö tulisi olla yksiselitteinen.

Hartikainen Tarja
Kuopion kaupunki - Ympäristöterveydenhuolto